

2 De boeken van het Oude Testament

Eerst moeten we even nagaan hoe de boeken van de Bijbel gerangschikt zijn, voor we de inhoud van elk boek van dichterbij gaan bekijken. Net zoals een krant teksten bevat van vele verschillende schrijvers, bevat de Bijbel ook werken van vele mensen, die elkaar zelfs niet kenden, mensen die over verschillende dingen op verschillende tijdstippen schreven. Het Oude Testament bevat allerlei soorten geschriften: historische verhalen, prachtige poëzie en lofliederen ter ere van God. Dit feit over het hoofd zien kan misleidend zijn en tot gevolg hebben dat de Bijbel moeilijk verstaanbaar wordt. De negenendertig boeken van het Oude Testament kunnen onderverdeeld worden in vijf groepen: wet, geschiedenis, poëzie, de grote profeten en de kleine profeten.

A. DE WET

De Wet of Tora zoals de joden het noemen, wordt verondersteld door Mozes te zijn geschreven, misschien vijftienhonderd jaar voor de tijd van Jezus. De Wet bestaat uit de eerste vijf boeken van het Oude Testament en wordt dikwijls de Pentateuch genoemd, wat betekent 'de vijf boeken' of 'het vijfdelige boek.' De vijf boeken van de Pentateuch zijn: Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri en Deuteronomium.

GENESIS is het eerste boek van de gehele Bijbel. Het vertelt hoe het heelal, de mens en de zonde begon en over Gods voornemen om Zijn schepping te verlossen. In het boek Genesis lezen we over Adam en Eva, over Noach en de zondvloed en hoe God Abraham opriep om Hem op bijzondere wijze te dienen. Het boek Genesis vertelt ons ook over Isaak, Abrahams zoon, en over zijn twaalf zonen, die de stamvaders werden van de twaalf stammen van Israël. Het boek eindigt met het verhaal van de twaalf stammen, die zich in Egypte gaan vestigen.

EXODUS betekent 'uittocht, vertrek.' Dit boek vertelt hoe de Israëlieten niet langer meer als gasten welkom waren in Egypte. De Israëlieten werden als slaven in gevangenschap gehouden. Exodus vertelt hoe God Mozes en zijn broer Aaron belastte met de taak het volk van Israël uit Egypte te leiden. Nadat God verscheidene rampen (of plagen) over de Egyptenaren gezonden had, liet hun heerser (de Farao) Israël tenslotte toe Egypte te verlaten. Het boek Exodus vertelt hoe God op wonderlijke wijze de Rode Zee spleet en over Israëls reis naar de berg Sinaï waar Mozes de Wet (de Tien geboden) ontving en ook richtlijnen om de Tabernakel te bouwen.

LEVITICUS Dit boek ontleent zijn naam aan de stam van Levi, waaruit de priesters van Israël kwamen. Het boek Leviticus bevat richtlijnen voor Israëls priesters in verband met de tabernakel (dit was een draagbaar heiligdom voor de eredienst) en voor het volbrengen van de verscheidene godsdienstige plechtigheden en offers. Dit boek werd ook het 'Handboek van de Priester' genoemd.

NUMERI In dit boek gaat het verhaal van Israël verder en wordt er verteld hoe het uitverkoren volk het beloofde land bereikt. Wegens hun gebrek aan geloof moeten de Israëlieten eerst nog veertig jaar rondzwerfen in de woestijn, vooraleer het beloofde land binnen te mogen.

DEUTERONOMIUM Hierin wordt verteld hoe Israel na veertig jaar rondzwerfen de Jordaan bereikt en op het punt staat het beloofde land binnen te gaan. God had echter aan Mozes gezegd dat hij het land niet zou binnengaan. Mozes riep vertegenwoordigers van de twaalf stammen samen en overliep met hen de geschiedenis van Israël. Hij herhaalde hun de Wet, voorspelde hun ondergang indien ze van Gods wil zouden 'afwijken en hoe ze zouden gezegend worden indien ze volgens de Wet bleven leven.

B. GESCHIEDENIS

De tweede onderverdeling van het Oude Testament bevat twaalf historische boeken. Deze boeken vertellen de geschiedenis van Israël vanaf de verovering van Kanaän tot de tweede gevangenschap in Babylon en Israëls eventuele terugkeer naar het thuisland.

JOZUA Dit boek draagt de naam van de leider van Israël, die Mozes opvolgde en Israël aanvoerde om het beloofde land te veroveren. De verscheidene veldslagen van de verovering worden verteld en ook hoe de stammen van Israël zich in het beloofde land vestigden. Het boek eindigt met Jozua's afscheidstoespraak tot de stammen.

RICHTEREN Het boek Richteren verhaalt Israëls geschiedenis tijdens de vierhonderd jaren volgend op de verovering, toen Israël geregeerd werd door Richteren (dat waren leiders door wie God sprak en Zijn volk leidde). Onder de belangrijkste Richteren waren er mannen zoals Gideon en Simson en een vrouw die Debora heette.

RUTH Dit boek is een liefdesverhaal dat zich afspeelt tijdens de periode van de Richteren. Ruth is de naam van een Moabitische vrouw, die met een Israëliet trouwt. Ruth was de overgrootmoeder van David, de grote koning van Israël. Zij behoorde ook tot het voorgeslacht van Jezus (**Mattheus 1:5**).

HET EERSTE BOEK SAMUEL vertelt hoe Israël van regeringsvorm verandert. De tijd van de Richteren was voorbij. Israël werd een koninkrijk. In dit boek lezen we hoe Samuël, Israëls laatste Richter, Saul tot eerste koning van Israël zalft. Het boek eindigt met de dood van Saul.

HET TWEDE BOEK SAMUEL zet het verhaal van Israël, na Sauls dood, verder en vertelt over de regering van David, Israëls grootste koning.

HET EERSTE BOEK DER KONINGEN begint met de regering van Salomo, de zoon van David. Dit boek bevat het verhaal van vele koningen van Israël en eindigt met de dood van koning Achab. In '**1 Koningen**' lezen we ook over de verdeling van Israël in twee rivaliserende koninkrijken: Israël en Juda. Ook over enkele van Israëls eerste profeten, zoals Elia en Micha.

HET TWEDE BOEK DER KONINGEN brengt het verdere verhaal van de twee koninkrijken en handelt over de val van Israël, het noordelijke koninkrijk in 721 v. Chr. Het boek vertelt de geschiedenis van Juda over een periode van 120 jaar, tot wanneer dit rijk in 600 v. Chr. overwonnen wordt door Babylonië. In dit boek lezen we ook over de grote profeet Elisa, de leerling van Elia.

HET EERSTE EN HET TWEDE BOEK DER KRONIEKEN bevatten hetzelfde verhaal als **2 Samuel** en **1 en 2 Koningen**. Waar **1 en 2 Koningen** echter over beide koninkrijken, het noordelijke en het zuidelijke, handelen, hebben de kronieken het vooral over Juda, het zuidelijke koninkrijk.

EZRA Dit Bijbelboek geeft de geschiedenis weer van Gods volk, dat in Babylon gevangen werd gehouden, naar Jeruzalem terugkeert en de stad weer opbouwt na 70 jaar gevangenschap.

NEHEMIA Dit boek verhaalt over dezelfde periode als het boek Ezra, maar schenkt meer aandacht aan de heropbouw van de stad Jeruzalem en het herstel van Israëls verering van God.

ESTER is het verhaal van een joods meisje, dat tijdens de gevangenschap van het joodse volk koningin werd en er in slaagde haar volk te redden van de vernietiging door slechte mannen. Het boek Ester brengt hulde aan dit meisje. Het jaarlijkse Purimfeest was tot haar eer gesticht.

C. POEZIE

De plechtige schoonheid van de vijf poëtische boeken komt tot uiting in gebeden en lofliederen tot de Heer. Deze boeken werden gebruikt tijdens religieuze feesten en plechtigheden.

JOB is het verhaal van een man, die veel lijdt en behandelt de vraag waarom mensen lijden.

DE PSALMEN zijn een verzameling van 150 liederen van gebed en lof tot God. Ze werden door verschillende dichters geschreven, onder andere door David en Salomo. Deze liederen werden geschreven voor het vereren van de Heer, zowel in kleine kring als in het openbaar. Vele Psalmen werden in de Tempel van Jeruzalem gebruikt om God te loven.

SPREUKEN Dit boek bevat een reeks wijze gedachten geschreven door Salomo, Davids zoon. Het bevat ook talrijke kernachtige gezegden over praktische dingen zoals zelfbeheersing, luiheid, vrolijkheid, het opvoeden van kinderen en eerbied voor God.

PREDIKER Dit boek werd waarschijnlijk geschreven door Salomo, blijkbaar kort voor zijn dood. De schrijver deelt ons mee dat het leven zonder vertrouwen in God geen betekenis of doel heeft. Hij zoekt bevrediging in vele dingen, maar kwam telkens tot het besluit dat alleen God ware bevrediging schenkt. Zijn besluit luidt dat iedereen tijdens zijn jeugd aan God moet denken. God vreezen en leven volgens Zijn geboden is alles wat de mens moet doen.

HET HOOGLIED is een liefdeslied geschreven door Salomo. In het Hebreeuws heet het 'het lied der liederen,' waarschijnlijk omdat Salomo dit lied verkoos onder de 1.005 liederen die hij schrapte. Sommigen hebben gedacht dat Salomo het schreef ter ere van zijn huwelijk met zijn meest geliefde vrouw.

D. DE PROFETISCHE BOEKEN

Het Oude Testament telt zeventien profetische boeken. Vijf van deze boeken werden door de zogenaamde 'grote profeten' geschreven. Het woord 'groot' slaat hier enkel op de lengte van de boeken en betekent niet dat ze belangrijker zijn. De boeken van de grote profeten zijn: Jesaja, Jeremia, de Klaagliederen, Ezechiël en Daniël. De twaalf boeken van de 'kleine' profeten zijn enkel in omvang kleiner. Ze zijn niet minder belangrijk. Het zijn de boeken: Hosea, Joël, Amos, Obadja, Jona, Micha, Nahum, Habakuk, Sefanja, Haggai, Zacharia en Maleachi.

JESAJA Deze profeet leefde tijdens de regering van vier verschillende koningen, van omstreeks 740 tot 681 v. Chr. Misschien meer dan enig ander profeet, keek Jesaja uit naar de komst van de Messias en soms wordt hij de 'Messiaanse profeet' genoemd.

JEREMIA was Gods profeet toen Jeruzalem door de Chaldeeën veroverd werd, enkele jaren na de tijd van Jesaja. Hij voorspelde de nederlaag en de gevangenneming van Juda. Omdat hij wist dat Jeruzalem niet bestand zou zijn tegen zijn vijanden, zette hij zijn medeburgers aan tot overgave opdat de stad zou gespaard blijven. Daarom werd hem verweten een verrader te zijn. Net zoals Jesaja, profeteerde ook Jeremia dat er een tijd zou komen, waarin God een nieuw verbond met Zijn volk zou sluiten.

DE KLAAGLIEDEREN zijn een reeks droevige liederen over de verwoesting van Jeruzalem. Dit boek werd door Jeremia geschreven enige tijd nadat de stad in handen viel van Juda's vijanden.

EZECHIEL is de naam van een profeet, die in ballingschap leefde en van omstreeks 595 tot 571 v. Chr. profeteerde. Het boek Ezechiël bevat een oproep van de profeet om God te dienen. Hij voorspelde de terugkeer van Gods volk naar Jeruzalem en de heropbouw van de Tempel.

DANIEL was een profeet, die tijdens de ballingschap leefde. Als ambtenaar stond hij in dienst van de Babylonische koning, Nebukadnessar. De eerste helft van het boek Daniël vertelt over het leven van de profeet. De tweede helft van het boek bevat vier visioenen van Daniël, waarin hij Gods uiteindelijke overwinning op de menselijke geschiedenis voorspelt.

HOSEA Dit boek werd geschreven door een van de grootste profeten van Gods volk. Zijn eerste taak was zijn volk opnieuw tot God te brengen. Hosea is vooral bekend voor de liefde die hij schonk aan zijn ontrouwe vrouw, die hij na jaren afwezigheid terug naar huis bracht. Er wordt aangetoond dat deze liefde van dezelfde aard is als de liefde, die God aan Zijn eigen trouweloze volk betuigt.

JOEL Dit boek werd geschreven om Gods volk tot bekering aan te zetten. De schrijver kijkt uit naar Gods komende oordeel en het uitstorten van Gods Heilige Geest over alle volkeren.

AMOS staat bekend als de grote profeet van de gerechtigheid. Eerst valt Amos scherp uit tegen andere volkeren, maar wijst ook op de schijnbare veiligheid waarin Gods eigen volk leefde. De eredienst van de joden was God niet meer welgevallig, omdat ze gerechtigheid en barmhartigheid verwaarloosden. Amos voorspelt het komende oordeel van God en een toekomstige periode van voorspoed voor iedereen.

OBADJA is een heel kort boek, dat hoofdzakelijk handelt over de voorspelde vernietiging van het volk van Edom, dat zeer slecht en vijandig tegenover God was.

JONA vertelt het welbekende verhaal van de profeet die door een grote vis wordt ingeslikt. Het boek legt de nadruk op Gods liefde voor de niet-joodse volkeren en bevat reeds de gedachte van een Christelijke boodschap, bestemd voor alle mensen.

MICHA voorspelt de val van het noordelijk rijk, Israel. Dit boek besteedt echter meer aandacht aan de zondigheid van Juda, het zuidelijk koninkrijk. In dit boek wordt er ook uitgekeken naar de mogelijkheid van een rijk Gods.

NAHUM werd geschreven in de stijl van een gedicht, dat de grootheid van God bezingt en de val van Nineve, de hoofdstad van Assyrië, voorspelt.

HABAKUK In dit boek stelt de weinig bekende auteur een reeks vragen naar de reden waarom Gods uitverkoren volk zo slecht is geworden. Wanneer hij verneemt dat God Juda zou vernietigen door behulp van de Chaldeeën was Habakuk verontrust omdat de Chaldeeën nog slechter waren dan de inwoners van Juda. God antwoordde tot Habakuk dat Hij ook de Chaldeeën zou vernietigen. Zijn eigen volk moest leren vertrouwen op God en geloven in God.

SEFANJA vestigt de aandacht erop dat er een dag zal komen, waarop God de slechte mensen van alle volkeren - ook van Juda - zal oordelen en straffen. Sefanja kijkt uit naar een tijd, waarin God zich op meer volkomen wijze zal openbaren, de mensen van alle volkeren tot God zullen gebracht worden en Hem zullen eren. Sefanja voorspelt ook het herstel van Israël.

HAGGAI bevat vijf korte boodschappen in verband met de wederopbouw van de Tempel van Jeruzalem (520-516 v. Chr.).

ZACHARIA Dit boek werd omstreeks dezelfde tijd als het boek Haggai geschreven. Zacharia vertelt uitvoerig hoe God toestond dat Zijn eigen volk zou lijden wegens hun zondigheid. Hij sprak het volk moed in voor de toekomst. Onder andere voorspelde Zacharia dat Jeruzalem opnieuw een belangrijke stad zou worden, dat God Zijn oordeel zou uitspreken over andere volkeren en tenslotte dat God over de ganse aarde heersen zou.

MALEACHI is het laatste boek van het Oude Testament. Het is een scherpe veroordeling van Gods volk, dat maar weinig geestdrift aan de dag legt om de Tempel te herbouwen. Ook het zedelijke en godsdienstige verval wordt op de korrel genomen. Maleachi voorspelde ook een 'Dag des Heren,' die ook de komst van Christus kan zijn.

VOOR WIE MEER WIL WETEN

GENESIS betekent 'begin.' Vele woorden zijn met dit woord verwant. 'Genen' zijn de eerste onderdelen aanwezig bij het begin van elk leven. De 'genealogie' zoekt de voorouders op, zo mogelijk tot bij het 'begin' ... van een familie.

JAH= YAH= is de verkorting van Jahweh of Jehovah, een Hebreeuwse naam voor God. Dit woordje is de laatste lettergreep van de namen Jesaja , Jeremia , Elia. Deze namen bevatten dus de naam van God. Bij voorbeeld: Jesaja: 'Redding van Jehovah'; Elia: 'Jehovah mijn God.'. Zo nog andere Bijbelse namen met -ia(n) en -ja.